

ارزشیابی

دفترچه سوال و پاسخ

چهارم دبستان

سال تحصیلی
۱۴۰۴-۱۴۰۵

ردیف	درس	تعداد سؤال	محتوای آزمون
۱	هدیه های آسمان	۱۰	درس های ۷ تا ۱۳
۲	فارسی	۱۵	درس های ۵ تا ۱۲
۳	مطالعات اجتماعی	۱۰	درس های ۸ تا ۱۵
۴	علوم تجربی	۱۵	درس های ۶ تا ۹
۵	ریاضی	۱۵	فصل ۳ (درس های ۲ تا ۶)، فصل ۴ و فصل ۵ (درس های ۱ و ۲)
۶	استعداد تحلیلی	۲۰	هوش زبانی- کلامی / هوش تجسمی- فضایی / هوش منطقی / محاسبات عددی / هوش ریاضی / سرعت و دقت

۱. هنگام تیمم کردن، کدام قسمت دست‌هایمان را روی خاک یا

سنگ می‌زنیم؟

۱ کف دست‌ها

۲ نوک انگشتان

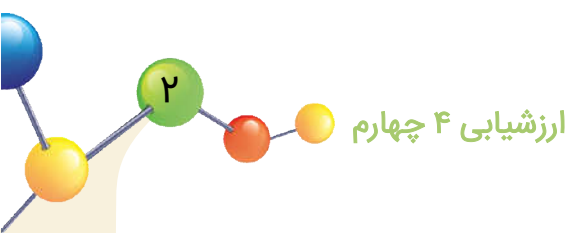
۳ روی دست‌ها

۴ انگشتان اشاره

پاسخ ✓

۱ می‌دانیم که در تیمم، بعد از نیت کردن برای تیمم به جای وضو، ابتدا کف دست‌ها را با هم روی خاک یا سنگ صاف می‌زنیم. بنابراین گزینه‌ی «۱» پاسخ صحیح است.

۲. خواهر گرامی امام رضا (ع)، چه کسی است؟

۱) نرجس خاتون

۲) حکیمه خاتون

۳) حضرت معصومه (س)

۴) حضرت زینب (س)

پاسخ

۳

میدانید

خواهر امام رضا (ع)، حضرت معصومه (س) است که مرقد و حرم مطهر ایشان در کشور ما و در شهر قم قرار دارد.

۳ امام جواد (ع)، در چند سالگی به امامت مسلمانان رسیدند؟

۱ نوزده سالگی

۲ هشت سالگی

۳ بیست و پنج سالگی

۴ چهارده سالگی

پاسخ

۲

میدانید

امام جواد (ع) در سن هشت سالگی به امامت مسلمانان رسیدند.

فصل

درس ۹

واحد یادگیری

کودک شجاع

زیر واحد یادگیری

فعالیت

حیطه شناختی

مقدماتی

۴. اولین پیام خدا به پیامبر اکرم (ص)، در کدام سوره از قرآن آمده است؟

- ۱) بقره
- ۲) ناس
- ۳) توحید
- ۴) علق

پاسخ ✓

۴. اولین پیام خدا به پیامبر (ص) که توسط فرشته‌ی وحی، جبرئیل به ایشان رسانده شد، آیه‌ی «ا» سوره‌ی علق است. خداوند در این آیه خطاب به پیامبر می‌فرماید: ﴿اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ﴾: «بخوان! به نام پروردگارت که انسان را آفرید.»

۵ با توجه به سخن رسول خدا (ص)، کدام کار باعث افزایش

محبت دوستان به تو نمی‌شود؟

- ۱ وقتی آنها را دیدی، سلام کنی.
- ۲ با دوستان بیش از اندازه شوخی کنی.
- ۳ وقتی وارد مجلسی می‌شوند، برای آنها جا باز کنی.
- ۴ آنها را با نام‌هایی که نیکوست و دوست دارند، صدا بزنی.

پاسخ

۲ رسول خدا (ص) فرمود: «سه کار است که باعث می‌شود محبت دوستان به تو زیاد شود: وقتی آنها را دیدی سلام کنی، وقتی وارد مجلسی می‌شوند، برایشان جا باز کنی، آنها را با نام‌هایی که نیکوست و دوست دارند، صدا بزنی.» بنابراین، گزینه‌ی «۲» پاسخ مورد نظر است.

۶ کدام یک از ابیات زیر، به اهمیت هم‌نشینی با دوستان خوب اشاره دارد؟

- ۱ «تن آدمی شریف است به جان آدمیت
نه همین لباس زیباست نشان آدمیت»
- ۲ «بنی آدم اعضای یکدیگرند
که در آفرینش ز یک گوهرند»
- ۳ «اگر چه دوست به چیزی نمی‌خرد ما را
به عالمی نفروشیم مویی از سر دوست»
- ۴ «تو اوّل بگو با کیان زیستی
پس آنکه بگویم که تو کیستی»

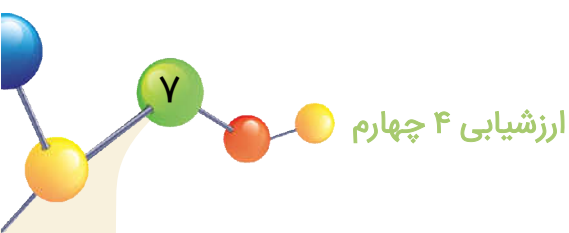
پاسخ

۴ گزینه‌ی «۴» به این مفهوم اشاره دارد که هم‌نشینان تو، روی اخلاق و زندگی تو بسیار تأثیر می‌گذارند و در واقع، به اهمیت هم‌نشینی با دوستان خوب اشاره می‌کند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱» به این مفهوم اشاره دارد که ارزش انسان‌ها به تفکر و رفتار درست آن‌ها با دیگران است و لباسی که انسان‌ها بر تن می‌کنند، تعیین‌کننده‌ی ارزش آن‌ها نیست.
گزینه‌ی «۲» به مفهوم انسان‌دوستی و همدلی و همدردی انسان‌ها با یکدیگر از هر قوم و جنسیت و نژادی تأکید دارد.
گزینه‌ی «۳» به مفهوم وفاداری در دوستی اشاره دارد.

۷. معنی عبارت «عَجَّلَ اللَّهُ فَرَجَهُ» چیست؟

- ۱) خدا بزرگ است.
- ۲) خدا پیروز است.
- ۳) خدا بسیار دانا و تواناست.
- ۴) خدا ظهورش را نزدیک گرداند.

پاسخ

۴) ما برای آمدن مهدی موعود که خدا و پیامبرش مژده‌ی آمدن او را به ما داده‌اند، دعا می‌کنیم و هرگاه نام آن حضرت را به زبان می‌آوریم، می‌گوییم: عَجَّلَ اللَّهُ فَرَجَهُ، یعنی خدا ظهورش را نزدیک گرداند.

۸ کدام یک از موارد زیر جزء هدیه‌هایی که حضرت مهدی (عج) با خود می‌آورد، نیست؟

- ① جنگ
- ② عدالت
- ③ آرامش
- ④ دانش

پاسخ

① هنگامی که حضرت مهدی (عج) ظهور کند با خود هدیه‌هایی می‌آورد که دنیا پر از لبخند و شادی می‌شود، این هدیه‌ها عبارتند از: دانش، دوستی، عدالت، آرامش و صلح.

۹. کدام مورد از فایده‌های صله‌ی رحم (دیدار خویشاوندان) نیست؟

۱) شادابی و آرامش

۲) سلامتی و عمر زیاد

۳) دوستی و همدلی

۴) قهر و دلخوری

پاسخ

۴) پیشوایان دین، ما را به صله‌ی رحم (دیدار خویشاوندان)، بسیار سفارش کرده‌اند. وقتی به دیدار خویشاوندان می‌رویم، دل‌های ما به هم نزدیک و قهرها به دوستی تبدیل می‌شود. همچنین، صله‌ی رحم باعث شادابی انسان می‌شود و به او آرامش می‌دهد و موجب زیاد شدن عمر و سلامتی جسم می‌شود. بنابراین، گزینه‌ی «۴» پاسخ موردنظر ما برای این سؤال است.

۱۰. کدام یک از موارد زیر را در هنگام دیدار خویشاوندان،

نباید انجام داد؟

- ۱ رعایت ادب و احترام
- ۲ نیکی و کمک به یکدیگر
- ۳ نظر دادن در امور شخصی دیگران
- ۴ جویای احوال یکدیگر بودن

پاسخ

۳ هنگام دیدار خویشاوندان باید ادب و احترام را رعایت کنیم و با مهربانی جویای احوال یکدیگر باشیم، در صورتی که به کمک ما نیاز داشتند، به آنها کمک کنیم و از دخالت کردن و نظر دادن در امور شخصی خویشان و نزدیکان خود، بپرهیزیم. بنابراین گزینه‌ی «۳» پاسخ موردنظر است.

فصل

درس ۱۳

واحد یادگیری

خاله نرگس

زیر واحد یادگیری

فعالیت

حیطه شناختی

پیشرفته

۱۱. کلمات کدام گزینه از نظر داشتن حروف مشترک و شباهت معنایی با کلمه‌ی مشخص شده در جمله‌ی زیر، در یک گروه قرار می‌گیرند؟

«مأمورهای باغ وحش پلیس را خبر کردند.»

۱) امیر، امر، امور

۲) تعمیر، عمر، معمار

۳) امین، امن، امنیت

۴) تأثیر، اثر، مؤثر

پاسخ

۱) کلمه‌ی «مأمور» از سه حرف اصلی «ا م ر» ساخته شده است که این سه حرف، با همین ترتیب در کلمات «امیر، امر و امور» استفاده شده است.

فصل

فصل ۲: دانایی و هوشیاری

واحد یادگیری

درس ۵: رهایی از قفس

زیر واحد یادگیری

املا

حیطه شناختی

مقدماتی

۱۲. در جمله‌ی زیر، املاي کلمه‌ی مشخص‌شده اشتباه است، شکلِ درستِ آن با کدام گزینه هم‌خانواده است؟
«او مثلِ خیلی از پدربزرگ‌ها مهربان و سمیمی بود.»

۱ صابر

۲ مسموم

۳ تأثیر

۴ صمیمیت

پاسخ ✓

۴. شکلِ درستِ کلمه‌ی مشخص‌شده، «صمیمی» است که از سه حرفِ اصلیِ «ص م م» ساخته شده است که این سه حرف، با همین ترتیب در کلمه‌ی «صمیمیت» استفاده شده است.

۱۳. کلماتِ مشخص شده در جمله ی زیر، در کدام گزینه درست

معنی شده اند؟

«آرش با قامتی رشید و بی نقص، برای انجام وظیفه ی دشوار

خود از کوه بالا رفت.»

۱) بلند، خسته، سخت

۲) راست قامت، خسته، آسان

۳) بلند، عیب، آسان

۴) راست قامت، عیب، سخت

۴. معنای کلماتِ «رشید»، «نقص» و «دشوار»، به ترتیب عبارتند

از: «راست قامت»، «عیب» و «سخت»

پاسخ

۱۴. کدام گزینه از نظر معنای کلمات با جمله‌ی زیر هماهنگ‌تر است؟

«برای کودکانِ سرشار از استعدادِ قفقاز، مدرسه‌ای برپا کردم.»

۱) برای کودکانِ خوش ذوقِ قفقاز، مدرسه‌ای خریدم.

۲) برای کودکانِ پُر از استعدادِ قفقاز، مدرسه‌ای ساختم.

۳) برای کودکانِ پُر از استعدادِ قفقاز، مدرسه‌ای خریدم.

۴) برای کودکانِ خوش ذوقِ قفقاز، مدرسه‌ای ساختم.

پاسخ

۲) با توجه به اینکه کلماتِ «سرشار» و «برپا کردم» به ترتیب

به معنایِ «پُر» و «ساختم» هستند، گزینه‌ی «۲» دقیق‌ترین

معنی را نسبت به جمله‌ی صورتِ سؤال دارد.

۱۵. در کدام گزینه کلمه‌ی نوشته‌شده، از ترکیبِ دو کلمه‌ی

معنادارِ دیگر ساخته شده است؟

(مثال: خوش + حال = خوشحال)

۱ آموزش

۲ دلتنگ

۳ پروردگار

۴ حيله گر

۲. در گزینه‌ی «۲»، کلمه‌ی «دلتنگ» از ترکیبِ دو کلمه‌ی

«دل» و «تنگ» ساخته شده است.

فصل

فصل ۲: دانایی و هوشیاری

واحد یادگیری

درس ۵: رهایی از قفس

زیرواحد یادگیری

دانش زبانی

حیطه شناختی

مقدماتی

پاسخ

فصل
فصل ۳: ایران من

واحد یادگیری
درس ۶: آرش کمانگیر

زیر واحد یادگیری
دانش زبانی

حیطه شناختی
پیشرفته

۱۶. در کدام گزینه، کلماتی که کنار هم نوشته شده‌اند، حروفِ

مشترک و شباهتِ معنایی ندارند؟

- ۱) نظم، ناظم، منظم
- ۲) وضعیّت، اوضاع، وضع
- ۳) علم، عالم، عملیّات
- ۴) معلّم، تعلیم، علوم

پاسخ ✓

۳) کلمه‌ی «عملیّات» و هم‌خانواده‌هایش، از سه حرفِ

مشترکِ «ع م ل» تشکیل شده‌اند، ولی کلماتِ «علم» و «عالم» از

سه حرفِ مشترکِ «ع ل م» تشکیل شده‌اند.

۱۷. در کدام گزینه می‌توانیم جای خالی بین دو جمله را با کلمات

ربط «اما» یا «ولی» پر کنیم؟

۱ رضا تمام تلاشش را کرد ..... به اتوبوس نرسید.

۲ من به خانه برگشتم ..... ناهار خوردم.

۳ با هم کار کردیم ..... به تنهایی از پس کار بر نمی‌آمدم.

۴ بعد از ظهر با هم قرار گذاشتیم ..... برای امتحان ریاضی

درس بخوانیم.

پاسخ

۱ جاهای خالی در گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴»، به ترتیب با

کلمات ربط «و»، «چون» و «تا» پر می‌شود و تنها گزینه‌ای که با

کلمات «ولی» یا «اما» معنی می‌دهد، گزینه «۱» است.

۱۸. با حذفِ کدام کلمه، جمله‌ی زیر بی‌معنا می‌شود؟

«علی همراه پدرش برای امتحان به مدرسه رفت.»

۱ همراه پدرش

۲ رفت

۳ برای امتحان

۴ به مدرسه

پاسخ ✓

۲ در مثال‌های زیر، جمله را با حذفِ گزینه‌های مشخص شده

نوشته‌ایم و تنها با حذفِ گزینه‌ی «۲»، جمله بی‌معنا شده است:

گزینه‌ی «۱»: علی برای امتحان به مدرسه رفت.

گزینه‌ی «۲»: علی همراه پدرش برای امتحان به مدرسه

گزینه‌ی «۳»: علی همراه پدرش به مدرسه رفت.

گزینه‌ی «۴»: علی همراه پدرش برای امتحان رفت.

۱۹. کدام یک از کلمات زیر را نمی‌توان با کلمه‌ی «ناپذیر» ترکیب کرد؟ (مثال: خستگی + ناپذیر = خستگی‌ناپذیر)

- ۱ علم
- ۲ تحمّل
- ۳ جبران
- ۴ تغییر

پاسخ

۱ کلمات گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴»، در ترکیب با کلمه‌ی «ناپذیر»، کلمات جدید «تحمّل‌ناپذیر»، «جبران‌ناپذیر» و «تغییرناپذیر» را می‌سازند، اما در گزینه‌ی «۱» نمی‌توانیم کلمه‌ی «علم‌ناپذیر» بسازیم.

فصل
فصل ۵: نام‌آوران

واحد یادگیری
درس ۱۲: اتفاق ساده

زیرواحد یادگیری
دانش زبانی

حیطه شناختی
پیشرفته

۲۰. در جمله‌ی زیر، کدام کلمات در موردِ اسمِ قبل از خود توضیح می‌دهند؟

«معلّم مهربان برای دانش‌آموزانِ کوشا سؤالاتِ تازه‌ای مطرح کرد.»

۱) معلّم، دانش‌آموزان، سؤالات

۲) مهربان، دانش‌آموزان، مطرح

۳) معلّم، کوشا، سؤالات

۴) مهربان، کوشا، تازه

پاسخ

۴. کلماتِ «مهربان»، «کوشا» و «تازه»، هر کدام حالتی را در موردِ کلماتِ قبل از خود توضیح می‌دهند.

۲۱. کدام گزینه جای خالی در شعر زیر را پُر می‌کند؟

«می‌شنیدم از پرنده / از لبِ بادِ وزنده / ..... / رازهایِ زندگانی»

۱ رازهایِ جاودانی

۲ داستان‌هایِ نهانی

۳ پندهایِ آسمانی

۴ بشنو از من، کودکِ من

پاسخ

۲ صورتِ درستِ شعر به شکل زیر است:

«می‌شنیدم از پرنده / از لبِ بادِ وزنده / داستان‌هایِ نهانی /

رازهایِ زندگانی»

فصل
فصل ۵: نام‌آوران

واحد یادگیری
درس ۱۰: باغچه اطفال

زیرواحد یادگیری
دانش ادبی

حیطه شناختی
مقدماتی

۲۲. با مرتب کردن کلمات، گزینه‌ی مناسب برای پر کردن جای

خالی در شعر زیر کدام است؟

«..... در خانه‌ی علی زن

که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را»

۱ مسکین / برو / ای / گدای

۲ اگر / دل / شناسی / خدا

۳ گوید / که / جز / علی / به / از

۴ آرد / که / جز / علی / به / از

پاسخ

۱ صورت درست شعر به شکل زیر است:

«برو ای گدای مسکین، در خانه‌ی علی زن

که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را»

۲۳. در کدام گزینه، جای خالی بین دو جمله را می‌توان با کلماتِ «چون» یا «زیرا» پر کرد؟

- ۱) زودتر از خانه بیرون رفتم ..... باز هم دیر رسیدم.
- ۲) با هم زودتر به نتیجه می‌رسیم ..... موفق می‌شویم.
- ۳) تمام کلاس ناراحت بودند ..... به خاطر باران، زنگ ورزش را در کلاس ماندیم.
- ۴) تندتر قدم برداشتم ..... زودتر به خانه برسم.

پاسخ

۳) جاهای خالی در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴»، به ترتیب با کلمات و حروف ربطِ «اما»، «و» و «تا» پر می‌شود و تنها گزینه‌ای که با کلماتِ «چون» یا «زیرا» معنی می‌دهد، گزینه‌ی «۳» است.

۲۴. کدام گزینه جزو مفاهیم گفته شده در شعر زیر نیست؟

«آب زنید راه را، هین که نگار می رسد

مژده دهید باغ را، بوی بهار می رسد»

۱) رسیدن مهمان ما، مثل رسیدن بهار، شادی آور است.

۲) برای رسیدن مهمان باید شهر و خانه و راه را تمیز کنیم.

۳) برای رسیدن مهمان باید عجله کنیم.

۴) باید رسیدن مهمان را به دیگران مژده دهیم.

۳) مفهوم بیت ربطی به عجله کردن و شتاب زده کار کردن ندارد.

فصل
فصل ۵: نام‌آورانواحد یادگیری
درس ۱۲: اتفاق سادهزیرواحد یادگیری
معنی و مفهومحیطه شناختی
پیشرفته

۲۵. در حکایت «نگاه پنهان» (شخصی پنهانی نامه‌ی کسی را که کنارش نشسته بود، می‌خواند.) به کدام اخلاق و رفتار ناپسند و نادرست اشاره شده است؟

- ۱) میان صحبتِ دیگران، حرف‌زدن!
- ۲) در کارِ دیگران بی‌اجازه کنجکاوی کردن!
- ۳) دروغ گفتن!
- ۴) وسیله‌ی دیگران را بی‌اجازه برداشتن!

۲. حکایت «نگاه پنهان» به کنجکاوی بی‌اجازه در مسائلِ خصوصیِ دیگران اشاره می‌کند.

پاسخ

۲۶. انسان‌ها در گذشته‌های بسیار دور برای اینکه از حمله‌ی

حیوانات در امان بمانند، چه کار می‌کردند؟

① حیوانات را شکار می‌کردند و از بین می‌بردند.

② به غارها پناه می‌بردند.

③ پناهگاه می‌ساختند.

④ مهاجرت می‌کردند و از یک جا به جای دیگر می‌رفتند.

۲. در گذشته‌های بسیار دور، انسان‌ها برای اینکه از حمله‌ی

حیوانات در امان بمانند، به غارها پناه می‌بردند.

فصل

[پنجم] درس ۲: فضل خدا

واحد یادگیری

درس ۸: نخستین روستاها چگونه به‌وجود

آمده‌اند؟

زیرواحد یادگیری

گردآوری خوراک و شکار

حیطه شناختی

مقدماتی

پاسخ

۲۷. .... در پیدایش تمدن‌ها نقش بسیار مهمی داشته است و با پیدایش ..... بزرگ، کم‌کم تمدن‌های بزرگ به‌وجود آمدند.

- ① آثار هنری - شهرهای
- ② اختراع خط - روستاهای
- ③ اختراع خط - شهرهای
- ④ آثار هنری - روستاهای

۳ «اختراع خط» در پیدایش تمدن‌ها نقش بسیار مهمی داشته است و با پیدایش شهرهای بزرگ، کم‌کم تمدن‌های بزرگ به‌وجود آمدند.

فصل

فصل ۳: پیدایش شهر و روستا

واحد یادگیری

درس ۹: نخستین شهرها چگونه به‌وجود

آمدند؟

زیرواحد یادگیری

پیدایش تمدن و ویژگی‌های آن

حیطه شناختی

پیشرفته

پاسخ

۲۸. چرا اشیا و آثار تاریخی و باستانی را معمولاً در موزه‌ها نگهداری

می‌کنند؟

۱) زیرا این آثار و اشیا زندگی گذشتگان را نشان می‌دهند.

۲) زیرا این آثار و اشیا را باستان‌شناسان کشف کرده‌اند.

۳) زیرا می‌خواهند این آثار را با قیمت‌های بالا به فروش

برسانند.

۴) زیرا این آثار و اشیا ارزش بالایی ندارند.

پاسخ ✓

۱) اشیا و آثار تاریخی و باستانی، زندگی گذشتگان را نشان

می‌دهند، به همین دلیل با ارزش‌اند و در موزه‌ها نگهداری می‌شوند.

فصل

فصل ۳: پیدایش شهر و روستا

واحد یادگیری

درس ۱۰: موزخان چگونه گذشته را مطالعه

می‌کنند؟

زیر واحد یادگیری

موزه‌ها

حیطه شناختی

مقدماتی

۲۹. همه‌ی عبارت‌ها درباره‌ی تخت جمشید صحیح هستند به جز گزینه‌ی .....

- ۱) تخت جمشید به فرمان داریوش اوّل ساخته شد و ساختن آن سال‌ها طول کشید.
- ۲) در ساختن تخت جمشید فقط اقوام پارسی شرکت داشتند.
- ۳) جشن‌های هخامنشیان، به‌خصوص جشن نوروز در تخت جمشید برگزار می‌شد.
- ۴) ستون‌های سنگی تخت جمشید از شگفتی‌های معماری جهان هستند.

پاسخ

- ۲) در ساختن تخت جمشید صدها نفر از اقوام و ملیت‌های مختلف، که در قلمرو هخامنشیان زندگی می‌کردند، شرکت داشتند. آنها برای این کار دستمزد می‌گرفتند.

فصل

فصل ۴: سفری به شهرهای باستانی

واحد یادگیری

درس ۱۲: سفری به تخت جمشید (۱)

زیرواحد یادگیری

تخت‌جمشید و داریوش

حیطه شناختی

پیشرفته

۳۰ هخامنشیان بیش از ..... سال بر ایران حکومت کردند و سرانجام به دست ..... از بین رفتند؛ یکی از فرماندهان شجاع ایرانی که تا آخرین نفس با سپاه دشمن جنگید و سرانجام کشته شد، ..... نام داشت.

- ۱ دویست - اسکندر مقدونی - مهرداد دوم
- ۲ سیصد - کراسوس - آریو برزن
- ۳ سیصد - کراسوس - مهرداد دوم
- ۴ دویست - اسکندر مقدونی - آریو برزن

۴ زمان حکومت هخامنشیان ← بیش از دویست سال

از بین رفتن حکومت هخامنشیان ← به دست اسکندر مقدونی یکی از فرماندهان شجاع ایرانی در جنگ با اسکندر ← آریو برزن

فصل

فصل ۴: سفری به شهرهای باستانی

واحد یادگیری

درس ۱۳: سفری به تخت جمشید (۲)

زیر واحد یادگیری

هخامنشیان و اسکندر مقدونی

حیطه شناختی

پیشرفته

پاسخ

۳۱. کدام گروه از آریایی‌ها، حکومت اشکانیان را به وجود آوردند؟

- ① مادها
- ② پارت‌ها
- ③ پارس‌ها
- ④ آشوری‌ها

پاسخ

② پارت‌ها، گروهی دیگر از آریایی‌ها بودند که حکومت اشکانیان را به وجود آوردند.

فصل ۴: سفری به شهرهای باستانی

درس ۱۳: سفری به تخت جمشید (۲)

اشکانیان و جنگ‌های ایران و روم

مقدماتی

۳۲. در دوره‌ی ساسانیان کدام فنون پیشرفت زیادی کرد؟

① معماری و سنگ‌تراشی

② خطاطی و نقاشی

③ اسب‌سواری

④ تیراندازی و فنون جنگی

پاسخ

① در زمان ساسانیان، معماری و سنگ‌تراشی پیشرفت زیادی کرد. در این دوره نیز چون گذشته، هنرمندان رویدادهای مهم مانند پیروزی‌ها را به یادگار روی سنگ‌های بزرگ کوه‌ها می‌کنند.

فصل

فصل ۴: سفری به شهرهای باستانی

واحد یادگیری

درس ۱۴: سفری به شهر باستانی کرمانشاه

زیرواحد یادگیری

حکومت ساسانیان و دین اسلام

حیطه شناختی

مقدماتی

۳۳. کدام عبارت درباره‌ی خسرو انوشیروان و دین زرتشت صحیح

نیست؟

- ۱ در ایران باستان بیشتر مردم پیرو دین اسلام بودند.
- ۲ کتاب مقدس زرتشتیان، اوستا نام دارد.
- ۳ خسرو انوشیروان دستور داد تا دانشگاهی بزرگ در جندی‌شاپور ساخته شود.
- ۴ سه پایه‌ی اصلی دین زرتشت، پندار نیک، گفتار نیک و کردار نیک است.

۱ در ایران باستان بیشتر مردم پیرو دین زرتشت بودند.

فصل

فصل ۴: سفری به شهرهای باستانی

واحد یادگیری

درس ۱۴: سفری به شهر باستانی کرمانشاه

زیرواحد یادگیری

خسرو انوشیروان و زرتشتیان

حیطه شناختی

پیشرفته

پاسخ

۳۴. به شن و ماسه و گِل و لایی که رودها همراه خود می‌برند، ..... می‌گوییم.

۱ جویبار

۲ جلگه

۳ آبرفت

۴ دشت

۳. رودها و جویبارها، دامنه‌ی کوه را می‌شویند و سنگ‌های بزرگ و کوچک را می‌غلتانند و با خود می‌برند. به شن و ماسه و گِل و لایی که رودها همراه خود می‌برند، «آبرفت» می‌گوییم.

پاسخ

فصل

فصل ۵: کشور زیبای من

واحد یادگیری

درس ۱۵: کوه‌ها و دشت‌های زیبا

زیرواحد یادگیری

دشت و جلگه

حیطه شناختی

پیشرفته

۳۵. پهناورترین جلگه‌ی ایران کدام است؟

- ① جلگه‌ی مغان
- ② جلگه‌ی خوزستان
- ③ جلگه‌ی گرگان
- ④ جلگه‌ی گیلان

② جلگه‌ی خوزستان پهناورترین جلگه‌ی ایران است.

پاسخ ✓

فصل

فصل ۵: کشور زیبای من

واحد یادگیری

درس ۱۵: کوه‌ها و دشت‌های زیبا

زیرواحد یادگیری

ناهمواری‌های ایران

حیطه شناختی

مقدماتی

۳۶. دورترین سیاره‌ی منظومه‌ی شمسی کدام است؟

- ۱ نپتون
- ۲ تیر (عطارد)
- ۳ بهرام (مریخ)
- ۴ کیوان (زحل)

پاسخ

۱

میدانید

دورترین سیاره‌ی منظومه‌ی شمسی نسبت به خورشید نپتون است. جنس نپتون از گاز است.

فصل

درس ۸

واحد یادگیری

آسمان در شب

زیر واحد یادگیری

از کهکشان تا زمین / منظومه خورشیدی

حیطه شناختی

مقدماتی

۳۷. کوه دماوند یک آتش‌فشان غیرفعال است. سمانه در گردش که به اطراف این کوه رفته بود، یک سنگ کوچک تیره‌رنگ با سوراخ‌هایی روی آن پیدا کرده است. به نظر شما این سنگ از کدام‌یک از انواع سنگ‌ها است؟

۱) سنگ رسوبی

۲) سنگ دگرگونی

۳) سنگ زینتی

۴) سنگ آذرین

پاسخ

۴. درون زمین بسیار گرم است و سنگ‌های درون زمین به دلیل گرمای زیاد به حالت مذاب‌اند. مواد مذاب می‌توانند از دهانه‌ی آتش‌فشان خارج شده و پس از سرد شدن سنگ‌های آذرین را تشکیل دهند. این سنگ نیز چون اطراف کوه آتش‌فشان پیدا شده، از نوع آذرین است.

۳۸ آهنربایی را به آرامی به یک جسم نزدیک می‌کنیم. در چه صورتی می‌توانید با اطمینان بگویید جسم دوم خاصیت آهنربایی دارد؟

- ۱ در صورتی که جسم دوم جذب شود.
- ۲ در صورتی که جنس جسم دوم آهنی باشد.
- ۳ در صورتی که جسم دوم دفع شود.
- ۴ در صورتی که جسم دوم رسانای الکتریسیته باشد.

۳ فقط در صورتی که جسم دوم دفع شود می‌توان با اطمینان گفت این جسم خاصیت آهنربایی دارد. در این صورت دو قطب همنام آهنربا مقابل هم قرار گرفته‌اند و یکدیگر را دفع کرده‌اند.

پاسخ

فصل

درس ۷

واحد یادگیری

آهنربا در زندگی

زیر واحد یادگیری

دو آهنربا بر یکدیگر اثر می‌گذارند

حیطه شناختی

پیشرفته

۳۹. ما باید در حفظ سلامت بدن خود کوشا باشیم. کدام یک از

جملات زیر در این رابطه صحیح نیست؟

- ۱) خوردن میوه و سبزی‌ها به عبور بهتر مواد غذایی از دستگاه گوارش کمک می‌کند.
- ۲) خوردن مقدار کافی از غذاهای گوناگون کمک می‌کند اگر بدن آسیب ببیند، آن را ترمیم کند.
- ۳) مصرف نوشیدنی‌های خیلی سرد در کنار غذا به هضم بهتر غذا کمک می‌کند.
- ۴) جویدن به اندازه‌ی غذا در کوچک‌تر شدن اجزای غذا و جذب بهتر آن کمک می‌کند.

پاسخ

- ۳) مصرف نوشیدنی‌های خیلی سرد و خیلی گرم به بدن و دستگاه گوارش ما آسیب می‌زند.

۴۰ ماه همیشه به یک شکل در آسمان دیده نمی‌شود. نور خورشید مقداری از سطح ماه را روشن می‌کند که ما آن را از روی زمین مشاهده می‌کنیم. کدام یک از گزینه‌ها، شکل ماه را در چهاردهمین روز از ماه قمری به درستی نشان می‌دهد؟

۱

۲

۳

۴

۳ در چهاردهم هر ماه قمری، ماه به طور کامل روشن و یک طرف آن از زمین قابل مشاهده است.

پاسخ

۴۱. می‌خواهیم یک میخ آهنی را به یک آهن‌ربا تبدیل کنیم.

کدام یک از گزینه‌های زیر راه تبدیل میخ به آهن‌ربا نیست؟

- ① میخ را در کنار یک آهن‌ربای قوی قرار دهیم.
- ② آهن‌ربایی را چندین بار در یک جهت روی میخ بکشیم.
- ③ میخ را درون ظرف براده‌های آهن فرو کنیم.
- ④ دور میخ را سیم بپیچیم و آن را به باتری وصل کنیم.

۳. با فروکردن میخ آهنی درون براده‌های آهن اتّفاقی برای میخ نمی‌افتد.

پاسخ

فصل

درس ۷

واحد یادگیری

آهن‌ربا در زندگی

زیر واحد یادگیری

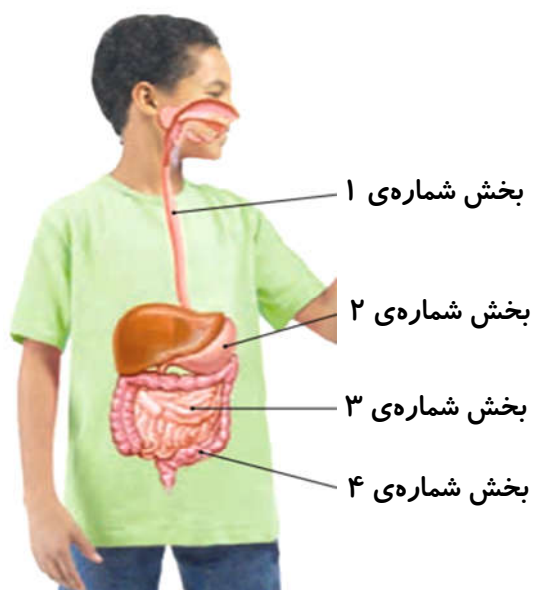
چگونه آهن‌ربا بسازیم

حیطه شناختی

مقدماتی

۴۲. در شکل زیر بخش‌های مختلف دستگاه گوارش را می‌بینید. در کدام بخش، ذرات غذا آماده‌ی ورود به سلول‌های بدن می‌شوند؟

۱. بخش شماره ۱

۲. بخش شماره ۲

۳. بخش شماره ۳

۴. بخش شماره ۴

پاسخ

۳. بخش شماره ۳ اشاره به روده‌ی باریک دارد. همانطور که می‌دانید ذرات غذا در روده‌ی باریک آماده‌ی ورود به سلول‌های بدن می‌شوند.

۴۳. کدام یک از گزینه‌های زیر درباره‌ی سنگ‌های رسوبی درست است؟

- ۱) سنگ‌های رسوبی بر اثر سرد شدن موادّ مذاب آتشفشانی تشکیل می‌شوند.
- ۲) همه‌ی سنگ‌های رسوبی لایه‌لایه هستند.
- ۳) برای تشکیل سنگ‌های رسوبی، سنگ‌های ریز و گل‌ولای همراه رود وارد دریا شده و ته‌نشین می‌شوند.
- ۴) سنگ‌های رسوبی در اثر فشار و گرمای زیادِ زیرِ زمین تشکیل می‌شوند.

پاسخ

۳) رود هنگام سرازیر شدن از کوه، سنگ‌ها و ذره‌های ریز و درشت را با خود به حرکت درمی‌آورد. سنگ‌های ریزتر و گل‌ولای همراه رود حرکت می‌کنند تا وارد دریا و دریاچه شوند. این ذره‌ها پس از وارد شدن به دریا و دریاچه، ته‌نشین می‌شوند و لایه‌لایه روی هم قرار می‌گیرند. این لایه‌ها پس از گذشت سال‌های طولانی سخت می‌شوند و سنگ‌های رسوبی را تشکیل می‌دهند.

فصل

درس ۶

واحد یادگیری

سنگ‌ها

زیر واحد یادگیری

سنگ رسوبی

حیطه شناختی

پیشرفته

۴۴. علت ترمیم قسمت‌های آسیب‌دیده‌ی بدن جانوران، ..... است.

- ۱) تغییر شکل سلول‌ها
- ۲) تغذیه‌ی مناسب سلول‌ها
- ۳) افزایش حجم سلول‌ها
- ۴) رشد و تقسیم سلول‌ها

۴. وقتی بخشی از بدن جانوران آسیب می‌بیند، سلول‌های آن بخش رشد کرده و سپس تقسیم می‌شوند و سلول‌های جدیدی را تولید می‌کنند.

پاسخ

فصل

درس ۹

واحد یادگیری

بدن ما (۱)

زیر واحد یادگیری

مقدمه / سلول و اندازه آن

حیطه شناختی

مقدماتی

۴۵. کدام یک از عبارت‌های زیر در مورد منظومه‌ی شمسی نادرست

است؟

- ① ناهید در آسمان پر نور دیده می‌شود ولی ستاره نیست.
- ② مشتری نزدیک‌ترین سیاره به زمین است.
- ③ تیر (عطارد) نزدیک‌ترین سیاره به خورشید است.
- ④ خورشید نزدیک‌ترین ستاره به زمین است.

② نزدیک‌ترین سیاره‌ها به زمین، زهره (ناهید) و مریخ هستند.

پاسخ

فصل

درس ۸

واحد یادگیری

آسمان در شب

زیر واحد یادگیری

از کهکشان تا زمین / منظومه خورشیدی

حیطه شناختی

مقدماتی

۴۶ چه عاملی باعث تبدیل شدن سنگ آهک به سنگ مرمر می شود؟

(سنگ مرمر یک سنگ دگرگونی است).

① گذشتن زمان بسیار طولانی

② فشار و گرمای زیاد

③ عبور از مسیر رودخانه

④ ذوب شدن

پاسخ

② سنگ مرمر نوعی سنگ دگرگونی است که در اثر فشار و

گرمای زیادِ اعماق زمین روی سنگ آهک به وجود می آید.

فصل

درس ۶

واحد یادگیری

سنگ‌ها

زیرواحد یادگیری

سنگ‌های دگرگونی

حیطه شناختی

مقدماتی

۴۷. در بدن ما میلیون‌ها سلول وجود دارد. سلول‌ها در کدام یک از

موارد زیر به هم شبیه هستند؟

- ۱ شکل و اندازه
- ۲ محل قرارگیری
- ۳ اجزای تشکیل‌دهنده‌ی سلول‌ها
- ۴ کار و عملکرد

۳. همه‌ی سلول‌ها از ۳ قسمت: غشاء (پرده‌ی دور سلول)، سیتوپلاسم و هسته تشکیل شده‌اند.

فصل

درس ۹

واحد یادگیری

بدن ما (۱)

زیرواحد یادگیری

سلول بخش‌های گوناگونی دارد

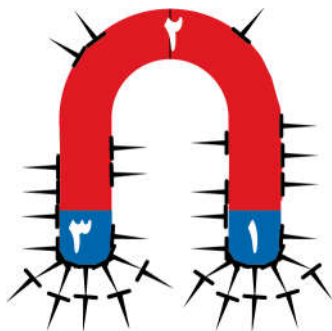
حیطه شناختی

پیشرفته

پاسخ

۴۸. یک آهنربا را مطابق شکل زیر در یک ظرف سوزن فرو کرده و سپس بیرون می‌آوریم. براساس آنچه در شکل مشاهده می‌کنید، کدام عبارت زیر صحیح نیست؟

- ۱) در قسمت‌های ۱ و ۲ قدرت آهنربا بیشتر است.
- ۲) قسمت‌های ۱ و ۳ قطب‌های آهنربا هستند.
- ۳) قدرت این آهنربا در همه جای آن یکسان نیست.
- ۴) در قسمت‌های ۱ و ۳ قدرت آهنربا بیشتر است.

پاسخ

۱) قسمت‌های ۱ و ۳ قطب‌های آهنربا هستند و تعداد سوزن‌های بیشتری را نسبت به قسمت ۲ جذب کردند، بنابراین قدرت آهنربایی بیشتری دارند.

فصل

درس ۷

واحد یادگیری

آهنربا در زندگی

زیر واحد یادگیری

آیا خاصیت آهنربایی در همه جای آهنربا

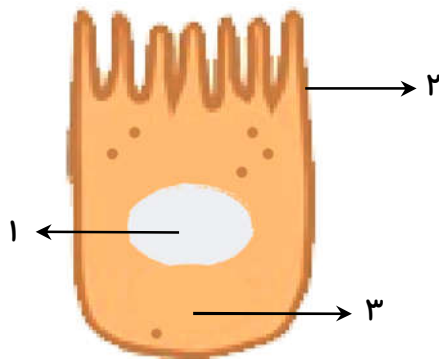
یکسان است؟

حیطه شناختی

مقدماتی

۴۹. در کدام گزینه اجزای سلول زیر به درستی نام گذاری شده است؟

- ۱ - هسته، ۲ - سیتوپلاسم، ۳ - غشاء
- ۲ - هسته، ۲ - غشاء، ۳ - سیتوپلاسم
- ۳ - غشاء، ۲ - سیتوپلاسم، ۳ - هسته
- ۴ - سیتوپلاسم، ۲ - غشاء، ۳ - هسته

پاسخ ✓

۲. هر سلول از ۳ قسمت اصلی تشکیل شده: غشاء که دور سلول را پوشانده، سیتوپلاسم که مایعی است که دیگر اجزای سلول را در خود جا داده و هسته که درون سلول فعالیت‌های دیگر اجزا را کنترل می‌کند.

فصل

درس ۹

واحد یادگیری

بدن ما (۱)

زیر واحد یادگیری

سلول بخش‌های گوناگونی دارد

حیطه شناختی

مقدماتی

۵۰ کدام یک از پدیده‌های زیر باعث به وجود آمدن سال خورشیدی

می‌شود؟

- ① گردش ماه به دور زمین
- ② گردش زمین به دور خودش
- ③ گردش زمین به دور خورشید
- ④ گردش ماه به دور خودش

پاسخ

③ گردش زمین به دور خورشید ۳۶۵ روز یا یک سال طول می‌کشد. این گردش باعث به وجود آمدن فصل‌ها و سال خورشیدی می‌شود.

فصل
فصل ۳: ضرب و تقسیمواحد یادگیری
درس ۲: محاسبه حاصل ضربزیر واحد یادگیری
حل مسئلهحیطه شناختی
مقدماتی

۵۱ کامیونی هر روز ۲۴۰۰ کیلوگرم میوه جابه‌جا می‌کند. اگر این کامیون در طول ماه مهر ۲۶ روز کار کرده باشد، در ماه مهر چند کیلوگرم میوه جابه‌جا کرده است؟

۱) ۲۴۲۶

۲) ۱۹۲۰۰

۳) ۶۲۴۰۰

۴) ۶۰۴۰۰

۳

$$\begin{array}{r}
 2400 \\
 \times 26 \\
 \hline
 62400 \text{ (کیلوگرم)}
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 24 \\
 \times 26 \\
 \hline
 144 \\
 + 480 \\
 \hline
 624
 \end{array}$$

پاسخ

فصل
فصل ۳: ضرب و تقسیم

واحد یادگیری
درس ۲: محاسبه حاصل ضرب

زیر واحد یادگیری
محاسبه تقریبی و ذهنی

حیطه شناختی
پیشرفته

۵۲ در یک سالن سینمایی قدیمی، حدود ۶۰۰ صندلی وجود دارد.

اگر بخواهیم صندلی‌ها را در ردیف‌های مساوی بچینیم، به‌طور

تقریبی کدام حالت چیدمان درست‌تر است؟

① ۱۷ ردیف ۱۵ تایی

② ۲۱ ردیف ۲۸ تایی

③ ۴۲ ردیف ۲۳ تایی

④ ۱۲ ردیف ۶۶ تایی

پاسخ

۲ گزینه‌ی «۱»: نادرست است، زیرا:

$$17 \times 15 \xrightarrow{\text{تقریبی}} 20 \times 20 = 400 \text{ (صندلی)}$$

گزینه‌ی «۲»: درست است، زیرا:

$$21 \times 28 \xrightarrow{\text{تقریبی}} 20 \times 30 = 600 \text{ (صندلی)}$$

گزینه‌ی «۳»: نادرست است، زیرا:

$$42 \times 23 \xrightarrow{\text{تقریبی}} 40 \times 20 = 800 \text{ (صندلی)}$$

گزینه‌ی «۴»: نادرست است، زیرا:

$$12 \times 66 \xrightarrow{\text{تقریبی}} 10 \times 70 = 700 \text{ (صندلی)}$$

میدانید

می‌توانیم حاصل ضرب‌ها را هم محاسبه کنیم سپس تقریب بزنیم.

فصل
فصل ۳: ضرب و تقسیمواحد یادگیری
درس ۴: تقسیم و بخش پذیریزیر واحد یادگیری
مفهوم بخش پذیریحیطه شناختی
مقدماتی

۵۳ مادر بزرگ می خواهد به مناسبت عید برای نوه هایش شکلات بخرد. هر بسته شکلات شامل ۶ شکلات است. اگر او ۹ نوه داشته باشد، باید حداقل چند بسته شکلات بخرد تا بتواند به هر نوه به تعداد مساوی شکلات بدهد و شکلاتی باقی نماند؟

۱) ۲

۲) ۳

۳) ۴

۴) ۵

۲) اگر ۳ بسته شکلات بخرد، تعداد شکلات ها برابر است با:

$$6 \times 3 = 18$$

$$18 \div 9 = 2 \Rightarrow \text{به هر نوه ۲ شکلات می رسد}$$

بنابراین لازم است حداقل ۳ بسته شکلات بخرد.

پاسخ

فصل
فصل ۳: ضرب و تقسیمواحد یادگیری
درس ۶: تقسیم بر عددهای دورقمیزیرواحد یادگیری
حل مسئله تقسیمحیطه شناختی
مقدماتی

۵۴ طول تونلی ۴۸۶ متر است. اگر بخواهیم از ابتدای تونل هر ۱۸ متر یک چراغ نصب کنیم به طوری که در ابتدای تونل نیز یک چراغ قرار بگیرد، چند چراغ نیاز داریم؟

۲۶ ①

۲۷ ②

۲۸ ③

۲۹ ④

۳ چون هر ۱۸ متر یک چراغ نصب می‌کنیم، داریم:

$$\begin{array}{r} 486 \overline{) 18} \\ - 360 \\ \hline 126 \\ - 126 \\ \hline 0 \end{array}$$

بنابراین تعداد کل چراغ‌ها برابر است با:

چراغ ابتدای تونل

$$27 + 1 = 28$$

تعداد چراغ‌ها در طول تونل

۵۵ امیرعلی در ۳ هفته‌ی اول تیر ماه، در مجموع ۴۲ ساعت تلویزیون تماشا کرده است. او در هر روز چند دقیقه تلویزیون تماشا کرده است؟

۱) ۴۴۰

۲) ۱۰۳

۳) ۸۴۰

۴) ۱۲۰

۴

۷ روز = یک هفته

بنابراین ۳ هفته برابر است با:

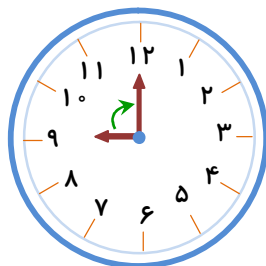
$$۳ \times ۷ = ۲۱ \text{ (روز)}$$

$$\text{(دقیقه)} \quad ۲۵۲۰ = ۴۲ \times ۶۰ \Rightarrow ۶۰ \text{ دقیقه} = \text{یک ساعت}$$

$$\begin{array}{r} ۲۵۲۰ \\ - ۲۱۰۰ \\ \hline ۴۲۰ \\ - ۴۲۰ \\ \hline ۰ \end{array} \quad \begin{array}{r} ۲۱ \\ ۱۰۰ \\ + ۲۰ \\ \hline ۱۲۰ \text{ (دقیقه)} \end{array}$$

۵۶ با توجه به شکل‌های زیر، عقربه‌های ساعت، ساعت ۲۱ را نشان می‌دهند و در اتاق باز است. کدام زاویه‌ی ایجاد شده بزرگ‌تر است؟

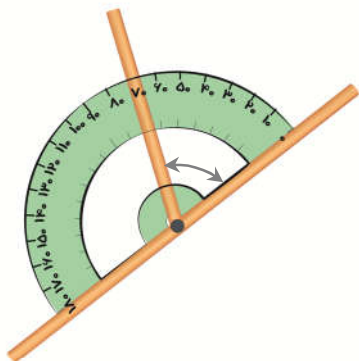
- ۱) زاویه‌ی بین عقربه‌های ساعت
- ۲) زاویه‌ی بین در و چارچوب در
- ۳) هر دو زاویه‌ی راست و با هم برابر هستند.
- ۴) هر دو زاویه‌ی باز و با هم برابر هستند.

پاسخ

۲) زاویه‌ی بین عقربه‌های ساعت در ساعت ۲۱ زاویه‌ی راست است.
زاویه‌ی بین در و چارچوب در، زاویه‌ی باز است.
زاویه‌ی باز $<$ زاویه‌ی راست $\Leftarrow$ زاویه‌ی بین در و چارچوب در بزرگ‌تر است.

۵۷ سارا با دو قطعه چوب زاویه‌ی زیر را ساخته است. با توجه به شکل زیر، زاویه‌ای که سارا ساخته، چند درجه است؟

۱ 70°

۲ 110°

۳ 80°

۴ 100°

پاسخ ✓

۱ با توجه به شیوه‌ی اندازه‌گیری زاویه در صفحه‌ی ۸۳ کتاب و اینکه زاویه تند است، از روی نقاله عدد 70° را می‌خوانیم.

فصل

فصل ۴: اندازه‌گیری

واحد یادگیری

درس ۲: اندازه‌گیری زاویه

زیرواحد یادگیری

اندازه‌گیری و رسم زاویه

حیطه شناختی

مقدماتی

۵۸ مهیار در دفترچه‌ی تکالیف خود نوشته بود:

از ساعت ۱۰:۲۰ تا ۱۰:۴۵ ریاضی خوانده است و بعد از آن ۲۰ دقیقه استراحت کرده است. سپس بلافاصله ۲۵ دقیقه فارسی مطالعه کرده، اما ساعت شروع و پایان مطالعه‌ی فارسی با جوهر پوشانده شده است. ساعت پایان مطالعه‌ی فارسی چه زمانی بوده است؟

درس	شروع	پایان	مدت زمان
ریاضی	۱۰:۲۰	۱۰:۴۵	۲۵ دقیقه
استراحت			۲۰ دقیقه
فارسی			۲۵ دقیقه

۱) ۱۱:۲۵

۲) ۱۱:۵۰

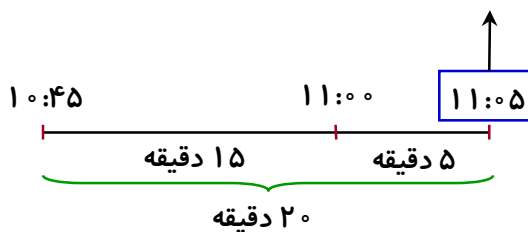
۳) ۱۱:۳۰

۴) ۱۱:۳۵

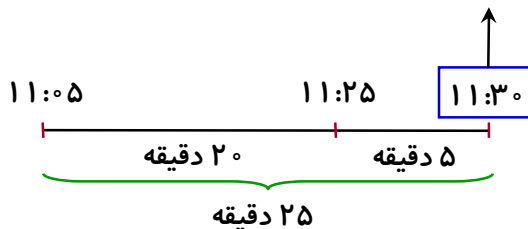
پاسخ

۳

ساعت پایان استراحت و شروع مطالعه‌ی فارسی

ساعت پایان مطالعه‌ی فارسی

۵۹ یک شمع از ساعت ۷:۵۵ روشن شد و هر ۱۰ دقیقه، حدود ۲ سانتی‌متر از آن می‌سوزد. اگر ارتفاع شمع در ابتدا ۱۴ سانتی‌متر بوده باشد، شمع چه زمانی کاملاً می‌سوزد؟

۱) ۸:۲۵

۲) ۸:۴۵

۳) ۹:۰۰

۴) ۹:۰۵

۴

ارتفاع شمع ۷ تا ۲ سانتی‌متر است $\Rightarrow 7 - 2 = 5$

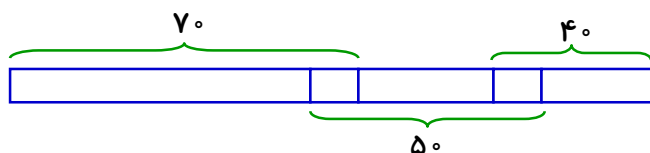
چون هر ۱۰ دقیقه، ۲ سانتی‌متر از شمع می‌سوزد، بنابراین (دقیقه) $7 \times 10 = 70$ لازم است تا شمع کامل سوخته شود. هر ۶۰ دقیقه = یک ساعت است، بنابراین ۷۰ دقیقه، یک ساعت و ۱۰ دقیقه می‌شود، پس بعد از یک ساعت و ۱۰ دقیقه شمع کامل سوخته می‌شود. بنابراین داریم:

پاسخ

۶۰ با توجه به شکل زیر، سه نوار به طول‌های ۷۰، ۵۰ و ۴۰ سانتی‌متر داریم. از هر دو نوار هنگام چسباندن، ۱۰ سانتی‌متر روی هم قرار می‌گیرد. طول نوار نهایی چند سانتی‌متر است؟

۱۶۰ ①

۱۵۰ ②

۱۴۰ ③

۱۳۰ ④

۳

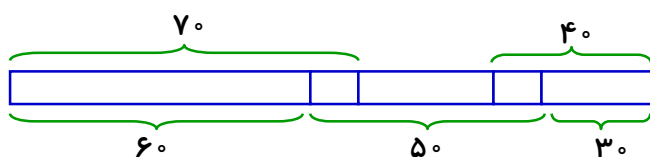
(سانتی‌متر) $160 = 70 + 50 + 40$ = مجموع طول ۳ نوار

مجموع طول‌هایی که روی هم قرار می‌گیرند:

(سانتی‌متر) $10 + 10 = 20$

بنابراین طول نوار نهایی برابر است با:

(سانتی‌متر) $160 - 20 = 140$

فصل
فصل ۴: اندازه‌گیریواحد یادگیری
درس ۴: اندازه‌گیری طولزیر واحد یادگیری
نسبت بین طول‌هاحیطه شناختی
پیشرفته

۶۱ برای ساخت یک کاردستی، بچه‌ها نوارهای کاغذی بریده‌اند. اگر طول نوار کاغذی علی ۲ برابر طول نوار کاغذی سجاد و طول نوار کاغذی سجاد مساوی با طول نوار کاغذی پیمان باشد، کدام یک از گزینه‌های زیر درست است؟

۱ طول نوار کاغذی پیمان مساوی طول نوار کاغذی علی است.

۲ طول نوار کاغذی پیمان $\frac{1}{3}$ برابر طول نوار کاغذی علی است.

۳ طول نوار کاغذی سجاد ۲ برابر طول نوار کاغذی علی است.

۴ طول نوار کاغذی هر سه، برابر است.

پاسخ

۲ به‌طور مثال (از نظر اندازه):

نوار کاغذی علی

نوار کاغذی سجاد

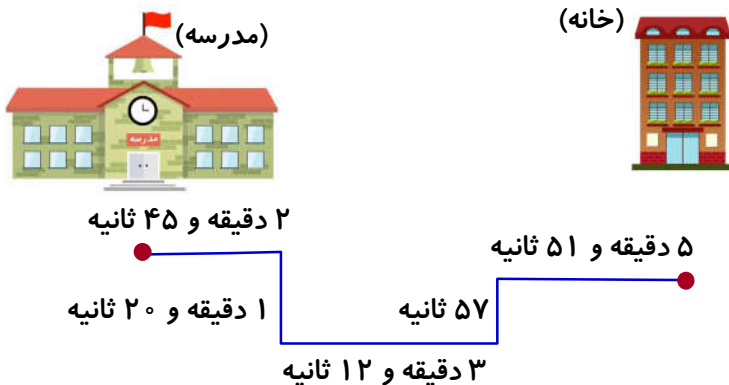
نوار کاغذی پیمان

با توجه به شکل‌های رسم‌شده، می‌توان گزینه‌ها را بررسی کرد.

۶۲ مهتاب مسیر هر روز خود از مدرسه به خانه را روی کاغذ رسم و مدت زمان هر قسمت را اندازه‌گیری و یادداشت کرد. به‌طور تقریبی او چند دقیقه در راه خانه است؟

۱۵ ①

۱۳ ②

۱۴ ③

۱۲ ④

۳

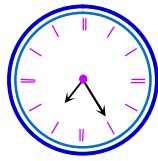
$$\left. \begin{array}{l} \text{تقریبی} \\ ۳ \text{ دقیقه} \longrightarrow ۲ \text{ دقیقه و } ۴۵ \text{ ثانیه} \\ \text{تقریبی} \\ ۱ \text{ دقیقه} \longrightarrow ۱ \text{ دقیقه و } ۲۰ \text{ ثانیه} \\ \text{تقریبی} \\ ۳ \text{ دقیقه} \longrightarrow ۳ \text{ دقیقه و } ۱۲ \text{ ثانیه} \\ \text{تقریبی} \\ ۱ \text{ دقیقه} \longrightarrow ۱ \text{ دقیقه و } ۵۷ \text{ ثانیه} \\ \text{تقریبی} \\ ۶ \text{ دقیقه} \longrightarrow ۵ \text{ دقیقه و } ۵۱ \text{ ثانیه} \end{array} \right\}$$

$$\Rightarrow ۳ + ۱ + ۳ + ۱ + ۶ = ۱۴ \text{ (دقیقه)}$$

بنابراین مهتاب به‌طور تقریبی، ۱۴ دقیقه در راه است.

۶۳ در هر گزینه عدد مخلوط مربوط به هر شکل نشان داده شده است. کدام گزینه نادرست است؟

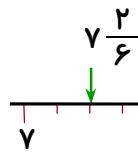
① $7\frac{25}{60}$ ساعت،

② $16\frac{6}{10}$ سانتی متر،

③ $18\frac{100}{1000}$ کیلوگرم،

④

پاسخ

③ گزینه ی «۳» نادرست است، زیرا ترازو عدد ۱۸۰۰ گرم یعنی یک کیلو و ۸۰۰ گرم را نشان می دهد که عدد مخلوط آن $1\frac{800}{1000}$ کیلوگرم می شود.

فصل

فصل ۵: عدد مخلوط و عدد اعشاری

واحد یادگیری

درس ۱: عدد مخلوط

زیر واحد یادگیری

عدد مخلوط

حیطه شناختی

مقدماتی

سه گروه از دانش‌آموزان برای جشن مدرسه ریشه‌ی بادکنکی درست کردند:

گروه اول، ریشه‌ای به طول $2\frac{1}{3}$ متر، گروه دوم، ریشه‌ای به طول $2\frac{3}{4}$ متر و گروه سوم، ریشه‌ای به طول $2\frac{2}{8}$ متر درست کردند.

کدام گروه بلندترین ریشه را ساخته است؟

۱) اول

۲) دوم

۳) سوم

۴) همه‌ی ریشه‌ها هم‌اندازه‌اند.

پاسخ

۲

(متر) $2\frac{1}{3} = 2\frac{2}{4} = 2\frac{4}{8}$: طول ریشه‌ی گروه اول

(متر) $2\frac{3}{4} = 2\frac{6}{8}$: طول ریشه‌ی گروه دوم

(متر) $2\frac{2}{8}$: طول ریشه‌ی گروه سوم

$$\Rightarrow 2\frac{6}{8} > 2\frac{4}{8} > 2\frac{2}{8}$$

بنابراین گروه دوم بلندترین ریشه را ساخته است.

۶۵ چند مورد از عبارت‌های زیر درست است؟

(الف) عدد ۲۸۰ میلی‌متر یعنی $۲/۸$ سانتی‌متر.

(ب) عدد ۵ نشان‌دهنده‌ی ۵۰ تا $۰/۱$ است.

(ج) $۲\frac{۳}{۵}$ لیتر برابر است با $۲/۳$ لیتر.

(د) عدد $۱/۹$ سانتی‌متر یعنی ۱۹ میلی‌متر.

(ه) $۶\frac{۴}{۲}$ برابر است با $۶/۲$.

۱) ۲

۲) ۳

۳) ۴

۴) ۵

پاسخ

۲) الف) نادرست است، زیرا:

یک سانتی‌متر = ۱۰ میلی‌متر $\leftarrow ۲۸۰$ میلی‌متر = ۲۸ سانتی‌متر

یا

$۲/۸$ سانتی‌متر = ۲۸ میلی‌متر

(ب) درست است.

(ج) نادرست است، زیرا:

(لیتر) $۲\frac{۳ \times ۲}{۵ \times ۲} = ۲\frac{۶}{۱۰} = ۲/۶$

(د) درست است.

(ه) درست است.

$۶\frac{۴ \div ۲}{۲۰ \div ۲} = ۶\frac{۲}{۱۰} = ۶/۲$

۶۶ رابطه‌ی «در و تخته» مثل رابطه‌ی «فرش و .....» است.

① دار قالی

② رنگ

③ نخ

④ سنگ

پاسخ

③ در، از جنس تخته‌ی چوبین است. به‌طور مشابه فرش نیز از جنس نخ است.

فصل

فصل ۱: هوش زبانی - کلامی

واحد یادگیری

هوش زبانی - کلامی

زیر واحد یادگیری

هوش زبانی - کلامی

حیطه شناختی

مقدماتی

۶۷ همه ی حروف چند تا از کلمه های «ریشه، گوش، افشان، شهر،

نهر، رویش» در «گوهرفشانی» به کار رفته است؟

۱ شش

۲ چهار

۳ پنج

۴ سه

۳ همه ی حروف کلمه های «ریشه، گوش، شهر، نهر، رویش»

در «گوهرفشانی» به کار رفته است.

فصل

فصل ۱: هوش زبانی - کلامی

واحد یادگیری

هوش زبانی - کلامی

زیر واحد یادگیری

هوش زبانی - کلامی

حیطه شناختی

مقدماتی

پاسخ

۶۸ با همهی حروف کدام کلمه، کلمه‌ی دیگری نمی‌توان نوشت؟

۱ تاجر

۲ خاطره

۳ دایه

۴ حامی

۲ گزینه‌ی «۱»: تاجر ← (اجرت = دستمزد)

گزینه‌ی «۳»: دایه ← هادی

گزینه‌ی «۴»: حامی ← محیا

فصل

فصل ۱: هوش زبانی - کلامی

واحد یادگیری

هوش زبانی - کلامی

زیر واحد یادگیری

هوش زبانی - کلامی

حیطه شناختی

مقدماتی

پاسخ

۶۹ اگر با کلمه‌های به هم ریخته‌ی زیر جمله بسازیم، حرف دوم کلمه‌ی آخر، کدام حرف خواهد بود؟
«خیز، باش، تا، سحر، باشی، کامروا..»

۱ ح

۲ ش

۳ ا

۴ م

۳ جمله: سحر خیز باش تا کامروا باشی.

فصل

فصل ۱: هوش زبانی - کلامی

واحد یادگیری

هوش زبانی - کلامی

زیر واحد یادگیری

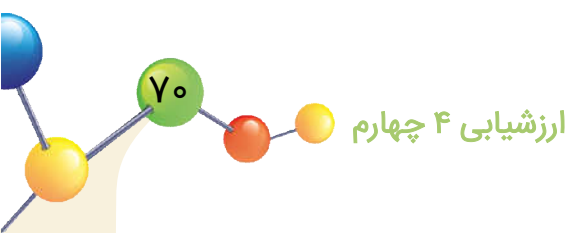
هوش زبانی - کلامی

حیطه شناختی

مقدماتی

پاسخ

۷۰. املاي کدام گزینه برای جاهای خالی مناسب است؟
«پروانه از گروه خود بر ..... و از معلّم اجازه ..... تا سخن
بگويد.»

- ۱ خواست، خواست
- ۲ خواست، خاست
- ۳ خاست، خواست
- ۴ خاست، خاست

۳. برخاستن: بلند شدن
خواستن: اراده کردن

فصل

فصل ۱: هوش زبانی - کلامی

واحد یادگیری

هوش زبانی - کلامی

زیر واحد یادگیری

هوش زبانی - کلامی

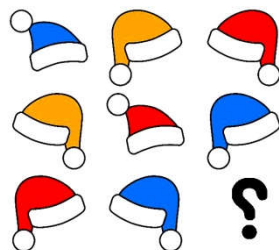
حیطه شناختی

پیشرفته

پاسخ

۷۱. به جای «؟» کدام گزینه را باید قرار دهیم؟

- ۱
- ۲
- ۳
- ۴

۴. در هر ردیف و در هر ستون، باید سه مدل کلاه با سه رنگ مختلف وجود داشته باشد.

فصل

فصل ۶: هوش تجسمی - فضایی

واحد یادگیری

هوش تجسمی - فضایی

زیر واحد یادگیری

هوش تجسمی - فضایی

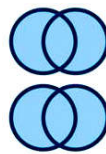
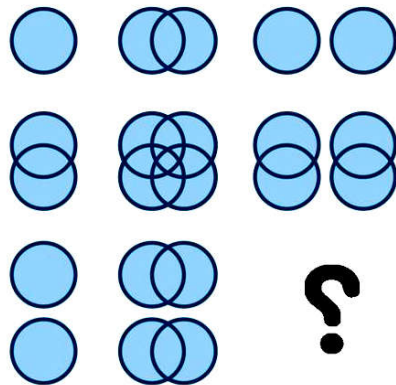
حیطه شناختی

مقدماتی

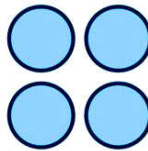
پاسخ

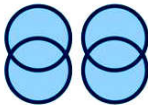
۷۲. به جای «؟» کدام گزینه را باید قرار دهیم؟

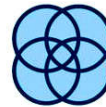
۱

۲

۳

۴

پاسخ

۲ در هر ردیف از راست به چپ، ابتدا دو شکل یکسان به هم نزدیک می‌شوند و سپس بر هم منطبق می‌شوند.

فصل

فصل ۶: هوش تجسمی - فضایی

واحد یادگیری

هوش تجسمی - فضایی

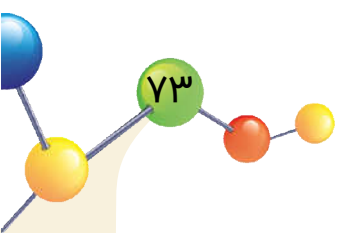
زیر واحد یادگیری

هوش تجسمی - فضایی

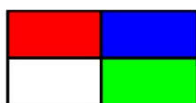
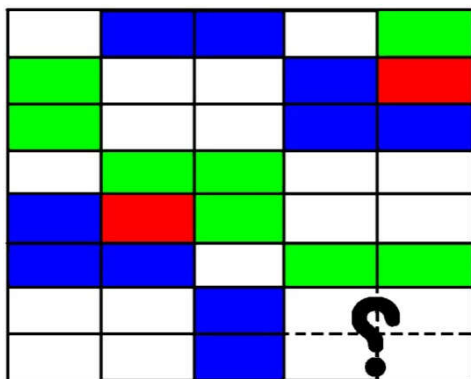
حیطه شناختی

مقدماتی

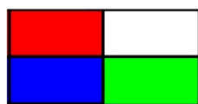

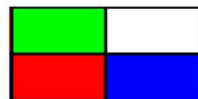
۷۳. به جای «؟» کدام گزینه را باید قرار دهیم؟

۱

۲

۳

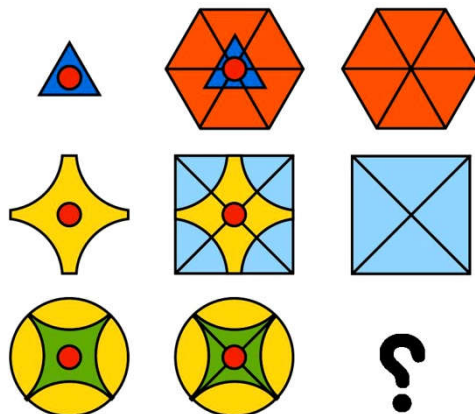
۴

۴. دقت کنید الگو به صورت مورب تکرار می شود.

پاسخ

۷۴. به جای «؟» کدام گزینه را باید قرار دهیم؟

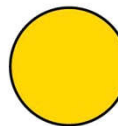
①

②

③

④

پاسخ

۱ در هر ردیف دو شکل سمت چپ و راست که هیچ بخش مشترکی ندارند، با هم ترکیب می‌شوند و شکل وسطی را می‌سازند.

فصل

فصل ۶: هوش تجسمی - فضایی

واحد یادگیری

هوش تجسمی - فضایی

زیر واحد یادگیری

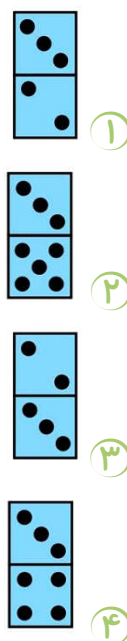
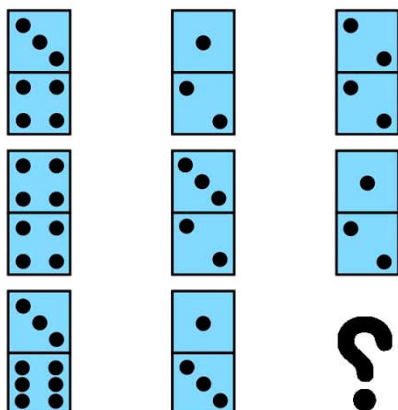
هوش تجسمی - فضایی

حیطه شناختی

مقدماتی

۷۵. به جای «؟» کدام گزینه را باید قرار دهیم؟

پاسخ ✓

۳ در هر ردیف خال‌های بالای دومینوهای سمت راست با هم و خال‌های پایین آن‌ها با هم جمع می‌شوند تا دومینوی سمت چپ به دست بیاید.

فصل

فصل ۶: هوش تجسمی - فضایی

واحد یادگیری

هوش تجسمی - فضایی

زیر واحد یادگیری

هوش تجسمی - فضایی

حیطه شناختی

پیشرفته

۷۶. به جای «؟» کدام گزینه را باید قرار دهیم؟

؟

۱

۲

۳

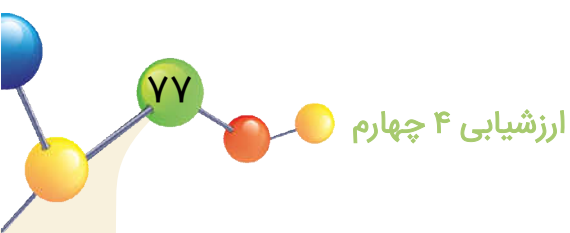

۴

پاسخ ✓

۳ در هر ردیف شکل سمت چپ 90° پادساعتگرد دوران پیدا می‌کند. قطعه‌ی قرمز به سمت چپ و بالا و قطعه‌ی زرد به سمت پایین و راست حرکت می‌کند.

۷۷. به جای «؟» کدام عدد را باید قرار دهیم؟

۹, ۱۸, ۲۰, ۴۰, ۴۲, ۸۴, ؟

۸۰ ①

۸۶ ②

۱۶۸ ③

۱۷۰ ④

②

پاسخ

$$\begin{array}{ccccccc} & \times 2 & + 2 & \times 2 & + 2 & \times 2 & + 2 \\ \xrightarrow{\quad} & \xrightarrow{\quad} & \xrightarrow{\quad} & \xrightarrow{\quad} & \xrightarrow{\quad} & \xrightarrow{\quad} & \xrightarrow{\quad} \\ 9, & 18, & 20, & 40, & 42, & 84, & 86 \end{array}$$

فصل

فصل ۳: هوش عددی

واحد یادگیری

هوش عددی

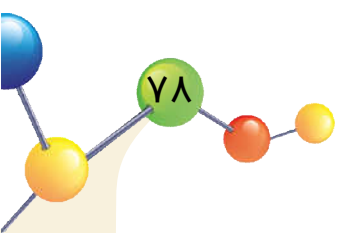
زیر واحد یادگیری

هوش عددی

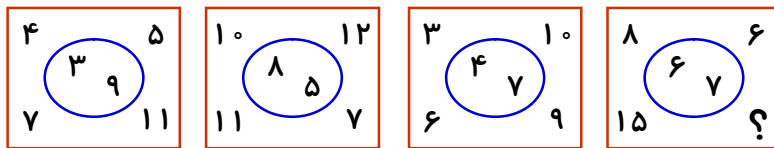
حیطه شناختی

مقدماتی

۷۸. به جای «؟» کدام عدد را باید قرار دهیم؟

۹ (۱)

۱۱ (۲)

۱۳ (۳)

۱۸ (۴)

پاسخ

۳ در هر مستطیل، حاصلضرب اعداد داخل منحنی برابر مجموع اعداد بیرون منحنی است.

$$۸ + ۶ + ۱۵ + ؟ = ۶ \times ۷ \Rightarrow ؟ = ۱۳$$

فصل
فصل ۳: هوش عددی

واحد یادگیری
هوش عددی

زیر واحد یادگیری
هوش عددی

حیطه شناختی
پیشرفته

۷۹. به جای «؟» کدام عدد را باید قرار دهیم؟

☐ $۴۱۳ \Rightarrow ۱۵$

☐ $۲۵۴ \Rightarrow ۲۸$

☐ $۶۱۳ \Rightarrow ۲۱$

☐ $۳۲۵ \Rightarrow ?$

☐ ۲۵

☐ ۳۲

☐ ۳۰

☐ ۳۵

☒ ۱

☐ $۴۱۳ \Rightarrow (۴ + ۱) \times ۳ = ۱۵$

☐ $۲۵۴ \Rightarrow (۲ + ۵) \times ۴ = ۲۸$

☐ $۶۱۳ \Rightarrow (۶ + ۱) \times ۳ = ۲۱$

☐ $۳۲۵ \Rightarrow (۳ + ۲) \times ۵ = ۲۵$

فصل

فصل ۳: هوش عددی

واحد یادگیری

هوش عددی

زیر واحد یادگیری

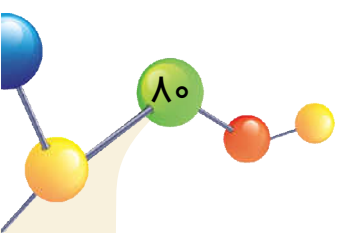
هوش عددی

حیطه شناختی

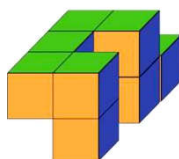
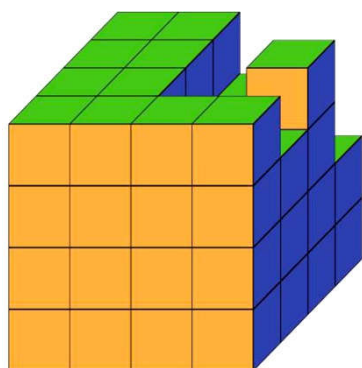
پیشرفته

پاسخ

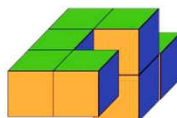

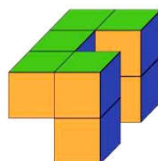
۸۰ کدام قطعه، مکعب زیر را کامل می‌کند؟

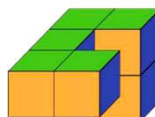
۱

۲

۳

۴

۴

فصل

فصل ۶: هوش تجسمی - فضایی

واحد یادگیری

هوش تجسمی - فضایی

زیر واحد یادگیری

هوش تجسمی - فضایی

حیطه شناختی

مقدماتی

پاسخ

فصل
فصل ۴: هوش منطقی

واحد یادگیری
هوش منطقی

زیر واحد یادگیری
هوش منطقی

حیطه شناختی
پیشرفته

۸۱ ۲۶ دانش آموز در یک کلاس هستند. ۱۲ تا از آن‌ها خواهر دارند و ۱۵ تا از آن‌ها برادر دارند و فقط ۳ نفر هستند که نه خواهر دارند و نه برادر. چند نفر هم خواهر دارند و هم برادر؟

۴ ①

۲ ②

۳ ③

۶ ④

پاسخ

① ۳ نفر نه خواهر دارند و نه برادر، پس ۲۳ نفر خواهر یا برادر یا هر دو را دارند.

۱۲ نفر از ۲۳ نفر خواهر دارند، پس ۱۱ نفر خواهر ندارند و فقط برادر دارند.

۱۵ نفر از ۲۳ نفر برادر دارند، پس ۸ نفر برادر ندارند و فقط خواهر دارند.

$$۲۳ - ۱۱ - ۸ = ۴$$

۸۲ با توجه به دنباله‌ی اعداد زیر، به پرسش پاسخ دهید.

۱۴, ۸, ۳۰, ۱, ۵۱, ۲, ۱۶, ۱۷, ۹, ۱۲, ۱۳, ۳, ۲۸, ۱۹, ۲۲, ۵, ۴۲, ۷, ۶, ۱۱

اختلاف عدد سمت راست و عدد سمت چپ کوچکترین عدد

دنباله کدام گزینه است؟

۲۱ ①

۳۵ ②

۷ ③

۲۷ ④

① کوچکترین عدد «۱» است، بنابراین:

۳۰, ۱, ۵۱

$۵۱ - ۳۰ = ۲۱$: اختلاف عدد سمت راست و سمت چپ عدد «۱»

۸۳ با توجه به دنباله‌ی اعداد زیر، به پرسش پاسخ دهید.

۱۴, ۸, ۳۰, ۱, ۵۱, ۲, ۱۶, ۱۷, ۹, ۱۲, ۱۳, ۳, ۲۸, ۱۹, ۲۲, ۵, ۴۲, ۷, ۶, ۱۱

بزرگترین عدد زوج دنباله کدام است؟

۵۸ ①

۲۸ ②

۳۰ ③

۴۲ ④

④ عدد ۵۸ در دنباله وجود ندارد.

فصل

فصل ۷: هوش سرعت و دقت

واحد یادگیری

هوش سرعت و دقت

زیرواحد یادگیری

هوش سرعت و دقت

حیطه شناختی

مقدماتی

پاسخ

۸۴ با توجه به دنباله‌ی اعداد زیر، به پرسش پاسخ دهید.

۱۴, ۸, ۳۰, ۱, ۵۱, ۲, ۱۶, ۱۷, ۹, ۱۲, ۱۳, ۳, ۲۸, ۱۹, ۲۲, ۵, ۴۲, ۷, ۶, ۱۱

مجموع اعداد بزرگتر از ۱۰ و کوچکتر از ۲۰ در دنباله، برابر

کدام گزینه است؟

۱۰۱ ①

۱۰۲ ②

۱۰۳ ③

۱۰۴ ④

②

$$۱۴ + ۱۶ + ۱۷ + ۱۲ + ۱۳ + ۱۹ + ۱۱ = ۱۰۲$$

پاسخ

۸۵ با توجه به دنباله‌ی اعداد زیر، به پرسش پاسخ دهید.

۱۴, ۸, ۳۰, ۱, ۵۱, ۲, ۱۶, ۱۷, ۹, ۱۲, ۱۳, ۳, ۲۸, ۱۹, ۲۲, ۵, ۴۲, ۷, ۶, ۱۱

دنباله چند جفت عدد کنار هم دارد که اختلاف آن‌ها برابر «۱»

است؟

۱ ۱

۲ ۲

۳ ۳

۴ ۴

۳

۱۶, ۱۷

۱۲, ۱۳

۷, ۶

پاسخ

فصل

فصل ۷: هوش سرعت و دقت

واحد یادگیری

هوش سرعت و دقت

زیر واحد یادگیری

هوش سرعت و دقت

حیطه شناختی

مقدماتی

